

Handläggare:
Ann-Sofi Forsmark
Telefon: 08-50828347

Till:
Kulturnämnden
2024-04-23

Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för Stadsarkivet

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner Stadsarkivets underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen
2. Ärendet justeras omedelbart

Innehållsförteckning

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar	3
2 Nämndens verksamhetsområde	5
3 Sammanfattande ekonomisk analys	12
3.1 Drift	12
3.2 Investeringar	13
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)	13
4 Lokalförsörjningsplan.....	13
4.1 Sammanfattning.....	13
4.2 Planeringsförutsättningar.....	14
4.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	14
4.4 Samverkan	15
4.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet.....	15
4.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering.....	15
4.5.2 Nuläge 31 januari 2024	15
4.5.3 Planering av lokaler för år 2025-2032 (första planeringsperioden).....	15
4.5.4 Planering för lokaler år 2033-2045 (andra planeringsperioden).....	15
4.6 Övrig information.....	16
4.6.1 Särskild redovisning av vissa lokalprojekt.....	16
4.6.2 Fördjupad anvisning för idrottsnämnden	16
4.6.3 Statusredovisning av avveckling/omstrukturering	16
4.6.4 Sammanställning över socialnämndens gemensamma ärenden med stadsdelsnämnderna.....	16
4.7 Kontaktinformation	16
5 Övriga redovisningar	16

Bilaga

Bilaga 1: KuNark 2025-2027

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

Demokrati stärks och utvecklas genom allas rätt till insyn och tillgång till den offentliga informationen. Stadsarkivet är med och skapar den transparenta staden och säkerställer att stadens information är tillgänglig för alla, nu och i framtiden.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden Stadsarkivet är alla stockholmares arkiv

Stockholm och stockholmarna ska kunna utvecklas med stark koppling till historien. Stadsarkivet vill stimulera alla att upptäcka och få ny kunskap genom arkiven. Under perioden ska delar av program- och visningsverksamheten knyta an till ämnen som ryms inom stadsutvecklingsstrategin Fokus Järva.

Stadsarkivet är ett av Europas mest besökta arkiv med 47 000 besök 2023. Genom ett brett och varierat utbud för olika målgrupper samt en samordnad och effektiv kommunikation har arkivets karaktär av öppen publik institution på ett påtagligt sätt förstärkts under den senaste tioårsperioden. Under denna tid har antalet fysiska besök till läsesalar och program fördubblats, samtidigt som det har blivit lättare att både eftersöka information och delta i aktiviteter digitalt. Läsesalarna på de två besöksplatserna Kungsklippan och Liljeholmskajen möter dock idag inte helt upp användarnas behov av öppettider och service.

De senaste åren har Stadsarkivet deltagit i flera tvärspektoriella och/eller internationella samarbeten, allt ifrån långsiktiga forskningsprojekt och en volontärverksamhet där stadens invånare inbjuds att bidra med sina kunskaper. Gemensamt för dessa samarbeten är att de syftar till att skapa förutsättningar för nya sätt att använda arkiven, och därmed ökar arkivens användbarhet. Ytterligare en aspekt är att verksamheten berikas med andra perspektiv, och att den ekonomiska hållbarheten ökar genom delvis extern finansiering.

Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

- Stadsarkivet vill bättre kunna tillgodose användarnas behov av ökade öppettider och service i läsesalarna, och samtidigt erbjuda ökad åtkomst till våra digitala resurser. Stadsarkivet ska därför utreda hur de fysiska besöksplatserna Kungsklippan och Liljeholmskajen kan utvecklas i takt med nya användarbehov, och vilka investeringar som parallellt behöver göras i de digitala besöksplattformarna. I detta ingår också att utreda hur allmänhet och forskare kan bidra till arkivens användbarhet.
- Två metodutvecklande, i huvudsak externfinansierade forsknings- och utvecklingsprojekt avslutas under perioden: *Stadens ansikten. Visuell kultur och social struktur i Stockholm 1880-1930 (2025)* samt *Swedpop: Nationell infrastruktur för historiska befolkningsregister (2026)*. För att skapa långsiktig användarnytta behöver verksamheten investera i infrastrukturen för den kunskap och data som skapas. Särskilt strategiskt viktigt är nya publiceringar av databasen Rotemansarkivet för forskning och allmänhet.

Genom att prioritera utvecklingen av besöksplatser och användarnyttan av forsknings- och utvecklingsprojekten väntas arkivens användbarhet för alla stockholmare öka, vilket i hög grad bidrar till inriktningsmålet *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik*

välfärd i hela staden

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning Stadsarkivet bidrar till en hållbar utveckling

Arkiven är en oändlig informationsresurs som bevaras för att användas. Moderna magasin och resurseffektiv vård av både analoga och digitala arkiv säkerställer att informationen är användbar för framtidens stockholmare.

Stadens information ska vara samlad och tillgänglig. Investeringen i arkivlokalerna i Liljeholmskajen har möjliggjort för andra verksamheter att minska sin lokalyta för arkivförvaring samt lämna över de arkiv på papper som fortsatt finns kvar. Parallellt har Stadsarkivet genom digitalisering av stora informationsmängder skapat förutsättningar för fler användare att kunna återsöka och använda arkivinformatonen, oavsett fysisk plats.

De senaste åren har Stadsarkivet successivt effektiviserat lokalanvändningen genom en intern omDispositionering av kontorsytorna som möjliggjort uthyrning till andra verksamheter i staden. Den kommande treårsperioden vill Stadsarkivet optimera användandet av arkivmagasinen, vilket på lång sikt minskar stadens miljöpåverkan för arkivförvaring.

Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

- Insatser som stödjer stadens verksamheter att leverera sina analoga arkiv ska prioriteras. Detta förhindrar informationsförluster samt förebygger framtida omfattande och resurskrävande informationsredovisnings- och vårdinsatser. Det säkerställer också att stadens information bevaras och tillgängliggörs på ett likvärdigt sätt för alla stockholmare.
- En effektiv resurshantering av de stora informationsmängder som de senaste årens digitaliseringsinsatser genererat förutsätter möjligheten att publicera, återsöka och återanvända materialet. Den kommande perioden avser Stadsarkivet fokusera på att inventera och analysera sina resurser, i syfte att ta rätt beslut om utveckling av framtida tjänster för användarna.

Ovanstående åtgärder fokuserar på optimering av existerande resurser och bidrar i hög grad till inriktningsmålet *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning*.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla Stadsarkivet är stadens informationsnav

Stadsarkivet är en central resurs i stadens informationsförsörjning och en av förutsättningarna för att offentlighetsprincipen ska fungera när förväntningarna på digital tillgänglighet ökar. Det ska vara lätt för alla att hitta och återanvända arkivinformatonen, samtidigt som autenticiteten måste kunna garanteras.

I en omvärld där informationen flödar alltmer oberoende av sin ursprungskälla är detta viktigare än någonsin. Att rätt balansera omvärldens förväntningar på tillgänglighet och tillförlitlighet kommer att vara avgörande för hur väl Stadsarkivet lyckas med sitt uppdrag de närmaste åren.

Ett stadsgemensamt perspektiv är nödvändigt för en resurseffektiv utveckling. Stadsarkivet

vill bidra en stärkt samordning och kontroll av den fortsatta digitala utvecklingen och infrastrukturen, något som skulle kunna öka nyttorna och minska kostnaderna för staden.

Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

- Införandet av eDok i stadens förvaltningar har skapat förutsättningar för arbetssätt som stärker det gemensamma värdeskapandet samt säkerställer en hållbar informationshantering. Under kommande period behövs investeringar i systemintegrationer mellan eDok och andra stadsgemensamma system. Detta i syfte att automatisera informationsförsörjningen systemen emellan, samt att bidra till ett sammankopplat IT ekosystem.
- Möjligheten till att implementera Artificiell Intelligens för automatisk klassificering och registrering av ärenden och handlingar i eDok kommer att utredas och en prototyp ska utvärderas. Tillsammans med Stadsledningskontoret vill Stadsarkivet även utforska möjligheten att introducera en chattbot baserad på generativ AI för stadens tjänstemän i syfte att lättare söka fram beslut, svara på frågor, hitta samband och få stöd med analys av underlag och beslut.
- För att framtidssäkra e-arkiv Stockholm och motsvara förändrade användarbehov behöver såväl mer lämpade teknologier som nya samarbeten etableras. Genom att avveckla anpassningar som är specifika för staden och gå mot standard, säkerställs att e-arkivlösningen motsvarar de ständigt förändrade behov på säkerhet och användarvänlighet som den digitala utvecklingen innebär.

De närmaste åren kommer Stadsarkivet ta fram stadsövergripande och gemensamma lösningar för hela stadens informationshantering. Detta i syfte att förenkla för stadens verksamheter att hantera sin information och på så sätt förebygga resurskrävande åtgärder i framtiden.

Ovanstående insatser väntas effektivisera informationshanteringen både för stadens handläggare och medborgare och i hög grad bidra till inriktningsmålet *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla*.

2 Nämndens verksamhetsområde

Den transparenta staden - nu och i framtiden

Stadsarkivets vision är den transparenta staden. Vi arbetar för att stadens information ska vara tillgänglig för alla. Vi vill stimulera alla att upptäcka och få ny kunskap genom att göra den information som skapats och skapas i staden lätt att hitta och använda.

Stadsarkivet förvaltar och tillgängliggör information om Stockholms invånare och stadens utveckling från medeltiden fram till idag. I magasinerna på Kungsklippan och Liljeholmskajen finns 9 mil handlingar efter drygt 6 000 verksamheter och e-arkiv Stockholm innehåller 10 terabyte digital arkivinformaton. Stadsarkivet har också cirka 3,5 miljoner kartor och ritningar, däribland världsminnet Stockholms bygglovsritningar. År 2024 räknar Stadsarkivet med att ha minst 50 000 besök till de publika lokalerna och att svara på cirka 18 000 ärendeförfrågningar.

Stadsarkivet stöder stadens verksamheter i deras arbete att ha en säker och ändamålsenlig

informationsförsörjning. Genom metodutveckling, tillsyn, rådgivning, uppdragsverksamhet samt en samordnad kommunikation skapas förutsättningar för en sammanhängande och effektiv arkiv- och informationshantering i staden.

En samlad arkivhantering

Stadsarkivets verksamhet bedrivs simultant på fysiska och digitala platser. Besökare kan komma till läsesalarna på Kungsklippan och Liljeholmskajen eller ta del av utbudet via digitala plattformar. Våra användare finns inom stadens verksamheter, i civilsamhället, inom akademien och i näringslivet. Arkivinformaten finns på pergament och papper, som digitaliserade handlingar och digitalt född information. Kilometerlånga hyllrader med arkivmappar har fått sällskap av ettor och nollor på arkivserverar. Kärnuppdraget förblir dock detsamma: att ta emot, förvalta och skapa tillgång till arkiven. Om informationen inte struktureras, vårdas och publiceras går den inte att hitta och använda, vare sig nu eller i framtiden.

Förändrade användarmönster

År 2030 kommer Stadsarkivet att ha ungefär 14 mil analoga arkiv och 28 TB digitala arkiv i e-arkivet. Redan nu ökar användarnas förväntan på att kunna utföra ärenden helt digitalt. Stora, allmänt etablerade sökmotorer som Google har skapat ett användarbeteende där utgångspunkten ofta är en enskild frågeställning, kopplad till den egna personen, en specifik plats eller företeelse. De närmaste åren behöver Stadsarkivet kartlägga och analysera den arkivinformation som finns i digital form men inte är eller upplevs vara tillgänglig och användbar, för att se hur den ska struktureras och publiceras på ett sätt som olika målgrupper har behov av. De digitala system som Stadsarkivet förvaltar behöver integreras i IT-ekosystem på lokal och nationell nivå, så det blir lätt för användare att hitta och använda information från fler källor.

En osäker omvärld

Det allvarliga säkerhetsläget innebär att arbetet med säkerhetsskydd också under kommande period kommer att prioriteras. Stadsarkivet bedriver arbetet i nära samverkan med stadsledningskontorets säkerhetsavdelning. Eventuella investeringsbehov kan gälla utvecklande av särskilda arkivlokaler för säkerhetskyddsklassad arkivinformation.

Även om det ekonomiska läget har börjat ljusna och de makroekonomiska prognoserna tyder på att inflationen de kommande åren kommer stabiliseras kvarstår kravet på en effektiv resursanvändning och en ökad förmåga att identifiera och prioritera verksamhet som genererar kundnytta. Genom att söka nya samarbeten samt maximera utfallet av pågående, helt eller delvis externfinansierade projekt, ökar den ekonomiska hållbarheten samtidigt som verksamheten berikas med andra perspektiv.

En kompetensutvecklande arbetsplats

Stadsarkivets kompetensrelaterade utmaningar gäller framför allt digital kompetens, både på spets- och breddnivå. Ökade krav på samverkan och externfinansiering kommer också kräva medarbetare med gedigen erfarenhet av projektstyrning. För att maximera

kompetensspridningen och stimulera kompetensöverföring inom organisationen behöver större del av arbetet ske i tvärfunktionella team och/eller genom projekt där medarbetare från flera verksamhetsområden engageras. Genom att arbeta tillsammans över verksamhetsgränserna drar Stadsarkivet nytta av medarbetarnas sammanlagda kompetens och säkerställer att det vi gör skapar värde för stockholmarna. Under 2024 införs aktivitetsbaserat arbetssätt i Stadsarkivets kontorslokaler, vilket innebär flexibla arbetsplatser som även erbjuder många möjligheter till informella möten.

Stadsarkivets verksamhetsområden 2025-2027

Stadsarkivet är en kompetent organisation med en verksamhet som är mycket uppskattad av användare och beställare. I en allt mer komplex omvärld där förutsättningar, behov och förväntningar snabbt ändras behöver dock verksamhetens förmåga till anpassning öka, till exempel att periodvis kunna kraftsamla inom ett visst område och tona ner ett annat. Olika kunskaper och kompetenser behöver samspela mera för att hitta nya lösningar utifrån olika målgruppers behov.

Från 1 juni 2024 justerar Stadsarkivet sin organisation. Den nuvarande processorienteringen har inte gett den flexibilitet inom organisationen som var syftet. Den största förändringen är att den IT-kompetens som idag arbetar med systemen eDok och, e-arkiv Stockholm och den lokala IT-försörjningen samlas inom ett verksamhetsområde. Ett projektbaserat arbetssätt införs, i syfte att skapa bättre förutsättningar för tvärfunktionella team att utföra tidsbegränsande aktiviteter. Ledarskap och medarbetarskap ska utvecklas i enlighet med stadens personalpolicy.

IT och digital utveckling

Stadsarkivets IT och digital utveckling har i uppdrag att:

- förvalta de tre stadsgemensamma systemstöden eDok, e-arkiv Stockholm och Diabas
- säkerställa den lokala IT-försörjningen på Stadsarkivet

Med fokus på användarnytta, standardiserade arbetssätt och en lärande kultur förvaltar IT och digital utveckling en objektportfölj i syfte att uppfylla Stadsarkivets vision om den transparenta staden. Under perioden 2025-2027 prioriteras följande områden inom verksamheten:

Utveckla ny lösning för e-Arkiv Stockholm

e-arkiv Stockholm har varit i drift sedan 2010. Under perioden intensifieras arbetet med att utveckla plattformen med nya releaser. Genom att utveckla anpassningar som är specifika för staden och gå mot standard, säkerställs att e-arkivlösningen motsvarar de ständigt förändrade behov på säkerhet och användarvänlighet som den digitala utvecklingen innebär. Ett digitalt mellanarkiv, det vill säga en arkivlösning som stadens verksamheter kan använda för säker lagring och åtkomst innan en leverans till Stadsarkivet ske, kommer att lanseras.

Förbättra användarupplevelsen i eDok

Införandet av eDok i stadens förvaltningar har skapat förutsättningar för arbetssätt som stärker det gemensamma värdeskapandet samt säkerställer en hållbar informationshantering. Under

perioden ska systemstödet upgraderas i syfte att öka informationssäkerheten och förbättra användarupplevelsen. Genom aktiv förändringsledning samt en samordnad och effektiv kommunikation ska Stadsarkivet säkerställa att de standardiserade arbetsätten implementeras fullt ut hos stadens verksamheter.

Bidra till utveckling av stadens IT-ekosystem

Stadsarkivet ska under kommande period investera i systemintegrationer mellan eDok och andra stadsgemensamma system i syfte att automatisera informationsförsörjningen systemen emellan, vilket bidrar till ett sammankopplat IT ekosystem. Möjligheten att implementera Artificiell Intelligens för automatisk klassificering och registrering av ärenden och handlingar i eDok kommer att utredas och en prototyp ska utvärderas. Syftet är att avlasta stadens registratorer från repetitiva uppgifter. Tillsammans med Stadsledningskontoret kommer Stadsarkivet även att utforska möjligheten att introducera en chattbot baserad på generativ AI för stadens tjänstemän. Chattboten skulle tränas upp med hjälp av information från nämnd- och styrelsehandlingarna som publicerats på Meetings Plus. Syftet är att hjälpa tjänstemän att lättare söka fram beslut, svara på frågor och genom analys hitta samband vilket ska öka kvalitén och servicen till stockholmarna.

Tillgängliggöra arkivinformation

Tillgängliggöra arkivinformation har i uppdrag att:

- ge snabb och god service till besökare och användare, oavsett hur de väljer att kontakta oss eller ta del av vårt utbud.

Med bred arkivkompetens tillgängliggör och hjälper Stadsarkivet användare in i arkivmaterialet och tar hjälp av automatiserade tjänster för enklare utlämnanden. Nya tjänster utvecklas utifrån användarnas behov. Under perioden 2025-2027 prioriteras följande områden inom verksamheten:

Effektivt utlämnande av allmänna handlingar

Stadsarkivet säkrar stockholmarnas rätt att snabbt och rättssäkert kunna ta del av offentlig information. För att möta användarnas förväntan på snabb åtkomst till arkivinformationen bedömer vi att en minskning av handläggningstiderna kommer att vara nödvändig. Den kommande perioden avser Stadsarkivet fokusera på att inventera och analysera sina resurser, i syfte att ta rätt beslut om utveckling av framtida tjänster för användarna. En handlingsplan ska upprättas under perioden, där effekten av att utveckla mer omfattande självservice-tjänster vägs mot insatser som underlättar handläggarnas arbete på kortare sikt. En prioriterad insats är att integrera det interna återsökningssystemet, beståndsregistret, i den nationella arkivdatabasen ARKIS.

Attraktiva besöksplatser

Stadsarkivet är ett av Europas mest besökta arkiv. Stadsarkivet Kungsklippan och Stadsarkivet Liljeholmskajen ska behålla sin karaktär av attraktiva besöksplatser. Det finns dock ett behov att bättre kunna tillgodose användarnas behov av ökade öppettider och service. Stadsarkivet ska därför utreda hur de fysiska besöksplatserna Kungsklippan och Liljeholmskajen kan utvecklas i takt med nya användarbehov, och vilka investeringar som

parallellt behöver göras i de digitala besöksplattformarna. Stadsarkivets samverkan med volontärer som erbjuder släktforskningshandledning till läsesalsbesökare ska fortsätta.

Användbara och tillgängliga databaser

Stadsarkivets publicering ska ha sin grund i en systematisk, rättssäker struktur där den digitala informationen är synlig, öppen och enkelt sökbar för alla användare. I arbetet med att digitalisera och publicera arkivinformer ska förbättrade sökingångar, användbarhet och integrering mot lokala och nationella sökplattformar prioriteras. Stadsarkivet ska fortsätta arbetet med maskintolkning av handskrift via verktyget Transkribus i syfte att öka arkivens användbarhet. Databasen Rotemannen ska förberedas för publicering i sin helhet på webben senast 2026.

Främja stadens informationsförsörjning

Främja stadens informationsförsörjning har i uppdrag att:

Genom tillsyn, rådgivning och stöd säkerställa att stadens verksamheter har en god, effektiv och transparent informationsförsörjning som upprätthåller offentlighetsprincipen och lever upp till gällande regelverk.

Främja stadens informationsförsörjning fattar beslut, genomför utredningar och inspektioner samt underlättar för stadens verksamheter att leverera sina allmänna handlingar genom att erbjuda rådgivning och konsultstöd. Under perioden 2025-2027 prioriteras följande områden inom verksamheten:

Töm staden på papper!

Stadens information ska vara samlad och tillgänglig. Stadsarkivet kärnuppdrag är att ta emot arkivleveranser. Investeringen i arkivlokalerna i Liljeholmskajen har möjliggjort för andra verksamheter att minska sin lokalyta för arkivförvaring. Under de kommande åren vill Stadsarkivet inventera de analoga arkiven i stadens verksamheter för att sedan upprätta en plan och påbörja inhämtning. För att öka viljan hos stadens verksamheter att lämna arkivmaterial kommer Stadsarkivet att erbjuda tjänster som underlättar leveransförberedelser. På så sätt förhindras informationsförluster, samtidigt som framtida omfattande och resurskrävande informationsredovisnings- och vårdinsatser förebyggs.

Standardisera stadens informationshantering

Stadsarkivet stödjer stadens verksamheter i sitt arbete att ha en ändamålsenlig och säker informationsförsörjning. De närmaste åren kommer Stadsarkivet ta fram stadsövergripande och gemensamma lösningar för hela stadens informationshantering. Genom samverkan, strategiska satsningar, metodutveckling och normering skapas förutsättningar för en sammanhängande och effektiv arkiv- och informationshantering i staden. Detta i syfte att förenkla för stadens verksamheter att hantera sin information och på så sätt förebygga resurskrävande åtgärder i framtiden.

Kommunikation och pedagogik

Kommunikation och pedagogik har i uppdrag är att:

- stärka och utveckla Stadsarkivets kommunikation och kommunikativa förmågor

- genom programverksamhet och visningar öka kunskapen och intresset för arkivinformatjonen samt ökad förståelse för arkivens användbarhet

Kommunikationsfunktionen stödjer hela Stadsarkivets verksamhet i arbetet med att definiera målgrupper och behov. Detta sker till exempel genom ett aktivt lyssnande som ringar in hur Stadsarkivet kan möta målgruppernas behov. Funktionen ansvarar också för att utveckla och fylla Stadsarkivets övergripande kanaler med målgruppsanpassat innehåll. Genom visningar och events ökar den pedagogiska verksamheten kunskapen och intresset för arkivinformatjonen bland skolor, universitet, nyfikna stockholmare och professionella användare. Under perioden 2025-2027 prioriteras följande områden inom verksamheten:

En systematisk och samordnad kommunikation

Stadens nya kommunikationsprogram betonar värdet av att det kommunikativa perspektivet finns med i tidig planering och analys, i syfte att stödja ett effektivt utvecklingsarbete i hela verksamheten. Stadsarkivet ska de kommande åren bli en mer kommunikativ organisation som kommunicerar samordnat, planerat och utgår från målgruppens behov och där kommunikationsfunktionen är en efterfrågad strategisk intern resurs som uppfattas som nödvändigt för att nå verksamhetsmålen och nå önskvärd effekt.

En breddad kännedom om arkivens möjligheter

Stadsarkivets pedagogiska arbete med barn och unga belyser frågor om demokrati och livsvillkor genom tiderna. Under perioden ska riktade erbjudanden utvecklas, där arkivmaterial på ett lätt och tillgängligt sätt kan användas i den egna pedagogiska verksamheten. Utvecklingen ska ske i samverkan med Stockholmskällans utbud av källor och lektionsunderlag. Genom samverkan med andra verksamheter inom och utanför staden kan perspektiven breddas och ännu fler nås tack vare att vi också kan nyttja våra samarbetspartners kanaler. Delar av program- och visningsverksamheten ska knyta an till ämnen som ryms inom stadsutvecklingsstrategin Fokus Järva.

Ledningsstöd

Ledningsstöd har i uppdrag att:

- styra, samordna och följa upp förvaltningsövergripande uppföljnings- och planeringsinsatser, projekt och åtaganden
- bevaka och delta i stadsövergripande samarbeten och nätverk

Ledningsstöd är förvaltningschefens stöd i frågor som rör verksamhetsutveckling, styrning och uppföljning. Här samlas expertkompetens inom ekonomi, verksamhetsstyrning, juridik, informationssäkerhet och forskning. Under perioden 2025-2027 prioriteras följande områden inom verksamheten:

Förstärka styrning och förankring av Forsknings- och utvecklingsprojekt

Två metodutvecklande, i huvudsak externfinansierade forsknings- och utvecklingsprojekt avslutas under perioden: *Stadens ansikten. Visuell kultur och social struktur i Stockholm 1880-1930 (2025)* samt *Swedpop: Nationell infrastruktur för historiska befolkningsregister (2026)*. Projekten bygger till stora delar på Stadsarkivets källmaterial och specialkompetens.

För att skapa långsiktig användarnytta behöver verksamheten säkerställa infrastrukturen för kunskap och data som skapas. Särskilt strategiskt viktig är nya publiceringar av databasen Rotemansarkivet för forskning och allmänhet.

Integrera de globala målen i verksamheten

Stadsarkivets verksamhet ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Agenda 2030:s globala mål för hållbar utveckling är ett stöd för Stadsarkivets arbete i riktning mot den öppna, jämställda och demokratiska staden, tillsammans med stadens miljöprogram och kommande program för mänskliga rättigheter. Jämställdhetsperspektivet genomsyrar verksamheten och skapar förutsättningar för jämställt bevarande och återsökande av information samt synliggörande av kvinnor och andra underrepresenterade grupper genom historien. Under perioden ska kunskapshöjande insatser om de globala målen och stadens kommande MR-program genomföras, så att medarbetarna får redskap att integrera dem i verksamheten.

Fastighet och service

Fastighet och service har till uppdrag att:

- säkerställa lokalernas tillgänglighet, säkerhet och användbarhet
- erbjuda effektiv service till Stadsarkivets medarbetare och hyresgäster

Fastighet och service stödjer hela Stadsarkivet och bidrar till att medarbetarna kan fokusera på sina uppdrag. Fastighet och service ansvarar även för service till externa hyresgäster, både tillfälliga och permanenta. Stadsarkivet har arkivyta för att kunna ta emot såväl arkivleveranser som arkivyta för deposition, det vill säga tillfällig arkivförvaring. Därutöver har Stadsarkivet möjliggjort för stadens verksamheter att hyra in sig på Stadsarkivets möteslokaler i verksamhetslokalerna Kungsklippan och Liljeholmskajen.

Under perioden 2025-2027 prioriteras följande områden inom verksamheten:

Klimatsmart lokalanvändning

För att uppnå en kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning av kontorslokalerna har Stadsarkivet det senaste åren utvecklat nya former för lokalsamverkan med andra verksamheter i staden. Detta arbete ska fortsätta under perioden. Arkivmagasinen på Liljeholmskajen har tillsammans med magasinerna på Kungsklippan skapat större lagringskapacitet och bättre åtkomst för användare, vilket på lång sikt minskar stadens miljöpåverkan för arkivförvaring. Under perioden vill Stadsarkivet optimera användandet av arkivmagasinen genom att underlätta för staden och statliga myndigheter i Stockholms region att leverera sina kvarstående analoga arkiv. Stadsarkivet ska fortsatt även hyra ut utrymmen för deposition av arkiv på kort och lång sikt. Ett exempel är Stadsbiblioteket som har behov av hyllplats under renoveringen av Asplundhuset 2025-2027.

Förstärkt säkerhetskydd

Stadsarkivet är en av de särskilt utvalda förvaltningarna som ska bedriva systematiskt säkerhetskyddsarbete, vilket innebär att verksamheten och arkivinformationen ska skyddas mot otillbörlig påverkan och hot från främmande makt. Till grund för säkerhetskyddsarbetet

ligger en verksamhetsanalys där skyddsvärden identifieras och åtgärder föreslås. Arbetet sker delvis samordnat med stadens säkerhetsavdelning. Under perioden behöver flera aktiviteter vidtas för att identifiera och minska sårbarheter gällande hantering och förvaring av säkerhetskänsligt arkivmaterial.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Stadsarkivet har under de senaste åren haft betydande kostnadsökningar på grund av omvärldsläget med stigande inflation och höjda räntor. Inflationen påverkar bland annat Stadsarkivets lokalkostnader som följer konsumentprisindex och utgör ca 30 procent av budgeten. Det ekonomiska läget har dock börjat ljusna och de makroekonomiska prognoserna tyder på att inflationen de kommande åren kommer stabiliseras runt 2 procent.

3.1 Drift

Stadsarkivets underlag till budget för 2025-2027 utgår från kommunfullmäktiges budget för 2024 och kommunfullmäktiges plan för 2025 och 2026 som uppgår till 74,8 mnkr netto per år. Nedan följer Stadsarkivets prognos för perioden 2025 till 2027.

	Kostnader	Intäkter	Netto
Budget 2024	110,6	-35,8	74,8
KF plan 2025	110,6	-35,8	74,8
Stadsarkivets beräknade förändringar 2025:			
Omslutningsförändring - Statliga arkivuppdraget	1,5	-1,5	0,0
Ökad kostnad - utveckling eDok	2,0		2,0
Ökad kostnad - digital tillgänglighet	1,0		1,0
Stadsarkivet underlag till budget 2025	115,1	-37,3	77,8
<i>Stadsarkivet underlag till budget 2026</i>	<i>115,1</i>	<i>-37,3</i>	<i>77,8</i>
<i>Stadsarkivets underlag till budget 2027</i>	<i>115,1</i>	<i>-37,3</i>	<i>77,8</i>

Stadsarkivets beräknade förändringar 2025:

Statligt arkivuppdrag

Stadsarkivet erhåller ersättning från Riksarkivet för sitt uppdrag att hantera arkiv från statliga myndigheter vars verksamhet har anknytning till Stockholms län. Ersättningen är reglerad i ett avtal från 2023 med Riksarkivet och indexjusteras årligen. Stadsarkivet räknar med en omslutningsförändring om 1,5 mnkr för ökade intäkter och kostnader från och med 2025.

Utveckling eDok

Drift och underhåll av systemstödet eDok finansieras via stadens IT-prislista och denna del är sedan 2023 en resultatenhet. Utveckling av eDok kan dock inte finansieras på detta sätt utan måste hanteras inom Stadsarkivets ordinarie budget.

Det gemensamma införandet av eDok i stadens förvaltningar har nu skapat förutsättningar för

arbetsätt som stärker det gemensamma värdeskapandet samt säkerställer en hållbar informationshantering. Under kommande period behövs investeringar i systemintegrationer mellan eDok och andra stadsgemensamma system. Detta i syfte att automatisera informationsförsörjningen systemen emellan, samt att bidra till ett sammankopplat IT-ekosystem. Den ökade årliga kostnaderna beräknas uppgå till 2,0 mnkr

Digital tillgänglighet

Stadsarkivets publicering ska ha sin grund i en systematisk, rättssäker struktur där den digitala informationen är synlig, öppen och enkelt sökbar för alla användare. I arbetet med att digitalisera och publicera arkivinformation ska förbättrade sökingångar, användbarhet och integrering mot lokala och nationella sökplattformar prioriteras. Bland annat ska databasen Rotemannen förberedas för publicering i sin helhet på webben. Stadsarkivet beräknar för detta ökade årliga kostnader om 1,0 mnkr från och med 2025.

Övrigt

Intäkter och egenfinansiering

Sedan Stadsarkivet fick tillgång till lokalerna i Liljeholmskajen 2019 har Stadsarkivet haft ett intäktskrav att finansiera den ökade lokalkostnaden genom arkivleveranser. Sedan 2024 är den ökade lokalkostnaden fullt intäktsfinansierad och ytterligare intäkter för förvaring av arkiv kommer innebära en minskning av stadens kostnader för arkivförvaring. Under perioden kommer Stadsarkivet fokusera på insatser som stödjer fler av stadens verksamheter att leverera sina analoga arkiv. Detta förhindrar informationsförluster samt förebygger framtida omfattande och resurskrävande informationsredovisnings- och vårdinsatser. Det säkerställer också att stadens information bevaras och tillgängliggörs på ett likvärdigt sätt för alla stockholmare.

Stadsarkivet arbetar för att öka egenfinansieringen så att resurser kan frigöras för nya och utvecklande uppdrag. För att uppnå en kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning av Stadsarkivet kontorslokaler har Stadsarkivet lokalsamverkan med flera verksamheter i staden och avser att utveckla detta ytterligare under planperioden.

3.2 Investeringar

Den av kommunfullmäktige beslutade investeringsbudgeten för Stadsarkivet under perioden uppgår till 1,0 mnkr per år för maskiner och inventarier. Behoven av nyanskaffningar förväntas vara begränsad den kommande perioden.

3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

4 Lokalförsörjningsplan

4.1 Sammanfattning

Lokalförsörjningsplanen är ett styrdokument för respektive nämnds kort- och långsiktiga arbete med lokalplanering där nämndens totala behov av lokaler, planerade förändringar och lokalkostnader sammanställs.

Stadsarkivet hyr två lokaler av fastighetskontoret, på Kungsklippan och Liljeholmskajen, för förvaring av arkiv, läsesalar, programverksamhet och kontor. Den totala lokalytan uppgår till ca 19 000 m² och den årliga hyran uppgår till cirka 30 mnkr 2024.

Lokalerna tillgodoser Stadsarkivets lokalförsörjning på lång sikt.

Stadsarkivet Liljeholmskajen ska utvecklas till en mötesplats för dialog om stadens bebyggelseutveckling, med utgångspunkt i Världsmindet Stockholms byggnadsritningar. Samverkan och samarbete i denna riktning sker redan med flera aktörer, bland andra trafikkontoret och kulturförvaltningen.

Stadsarkivet har även öppnat upp för annat nyttjande av sina båda verksamhetslokaler genom uthyrning av kontorsytor och mötesrum till stadens verksamheter. Samarbete inom detta område finns med stadsledningskontorets personalstrategiska avdelning, Kungsholmens stadsdelsförvaltning samt kulturförvaltningen.

För framtida behov och som ett led i säkerhetsskyddsarbetet vill Stadsarkivet skapa förutsättningar för att stärka säkerheten vid förvaring av information som berörs av säkerhetsskyddslagstiftningen.

Stadsarkivet ska också utreda investeringsbehov som syftar till att förebygga angrepp av nya typer av skadedjur relaterade till klimatförändringar.

4.2 Planeringsförutsättningar

Stadsarkivet har under 2023 och 2024 moderniserat och effektiviserat kontorsytor och arbetsplatser på Kungsklippan något som möjliggjort uthyrning av delar av lokalerna till andra av stadens verksamheter.

Ytterligare investeringar i kontor och läsesalar bedöms inte vara nödvändiga under planperioden.

Avseende lokaler för arkivförvaring ska Stadsarkivet tillsammans med stadsledningskontorets säkerhetsavdelning utreda förutsättningarna för särskild förvaring av information som berörs av säkerhetsskyddslagstiftningen. Något som kan medföra behov av investering i lokalanpassning.

Klimatförändringar kan påverka arkiv på flera sätt. Ökade temperaturer och fuktighet ökar risken för mögel- och insektsangrepp samt påskyndar nedbrytningen av pappershandlingar. För att hantera dessa risker kommer Stadsarkivet undersöka olika alternativ för att ytterligare förebygga skadedjur i arkiven, till exempel genom att inrätta ett frysrum. Frysning av papper är en etablerad teknik som Stadsarkivet redan idag använder i mindre skala för att minimera risken att ynkomna handlingar innehåller skadedjur.

4.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Stadsarkivets totala hyreskostnader beräknas uppgå till cirka 30 mnkr 2024, vilket motsvarar cirka 30 % av Stadsarkivets totala budget.

Stadsarkivets lokal på Kungsklippan 6 har sedan 2011 ett treårigt hyresavtal med fast hyra

som indexuppräknas (KPI) varje år. Hyresvärd är Fastighetskontoret. Någon avisering om ändring av den fasta hyran har inte kommit och Stadsarkivet räknar inte heller med att någon förändring sker under planperioden.

För Stadsarkivet Liljeholmskajen gäller också ett treårigt hyresavtal och hyresvärd är fastighetskontoret. Under kommande planperiod räknas hyran årligen upp enligt en fastställd uppräkningsplan.

4.4 Samverkan

I Stadsarkivets båda verksamhetslokaler samverkar Stadsarkivet med andra förvaltningar i staden, som trafikkontoret, kulturförvaltningen (stadsbiblioteket), stadsledningskontorets personalstrategiska avdelning (PAS), samt Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Samverkan handlar dels om uthyrning av lokalytor för både kontor och arkiv, dels för möten och för stadsdelsnämndernas sammanträden.

För en ännu mer ändamålsenlig användning av Stadsarkivet kontorslokaler kommer Stadsarkivet under perioden arbeta för att utveckla nya former av lokalsamverkan med i första hand andra verksamheter i staden.

4.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet

4.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering

Som ett led i säkerhetsskyddsarbetet utreder Stadsarkivet tillsammans med stadsledningskontorets säkerhetsavdelning förutsättningarna för särskild förvaring av information som berörs av säkerhetsskyddslagstiftningen. Något som kan medföra behov av investering i lokalanpassning.

4.5.2 Nuläge 31 januari 2024

Under 2023 påbörjade Stadsarkivet tillsammans med fastighetskontoret en anpassning av kontorslokalerna på Kungsklippan med syfte att modernisera kontoret och effektivisera lokalutnyttjandet. Anpassningen bidrar till ett mer resurseffektivt nyttjande av lokalerna och delar av lokalerna har kunnat hyras ut till andra verksamheter inom staden. Arbetet färdigställs under våren 2024.

4.5.3 Planering av lokaler för år 2025-2032 (första planeringsperioden)

Avseende lokaler för arkivförvaring ska Stadsarkivet tillsammans med stadsledningskontorets säkerhetsavdelning utreda förutsättningarna för särskild förvaring av säkerhetsskyddsklassad information. Något som kan medföra behov av investering i lokalanpassning.

4.5.4 Planering för lokaler år 2033-2045 (andra planeringsperioden)

Bedömningen är att de lokaler som Stadsarkivet förfogar över kommer att räcka till såväl arkivförvaring som arbetsplatser inom överskådlig framtid.

4.6 Övrig information

- 4.6.1 Särskild redovisning av vissa lokalprojekt
- 4.6.2 Fördjupad anvisning för idrottsnämnden
- 4.6.3 Statusredovisning av avveckling/omstrukturering
- 4.6.4 Sammanställning över socialnämndens gemensamma ärenden med stadsdelsnämnderna

4.7 Kontaktinformation

5 Övriga redovisningar

Medborgarinflytande

Alla stockholmare ska ha möjligheter att agera, påverka och vara delaktiga i stadens utveckling. Genom att bjuda in stadens invånare att bidra till förbättrade sökvägar till och kunskap om arkivens innehåll, ökar användbarheten både för samtidens och framtidens medborgare.

Volontärsamverkan sker bland annat genom att erfarna släktforskare erbjuder hjälp till besökare på Kungsklippan. Allmänheten inbjuds också att bidra till arkivens användbarhet genom att tolka handskrift i verktyget Transkribus.

Inom ramen för stadsutvecklingsatsningen Fokus Järva ska Stadsarkivet utreda förutsättningarna för arbetet med civilsamhällets arkiv genom en förstudie av föreningsarkiv i Järvaområdet.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lennart Ploom, Stadsarkivarie, Förvaltningschef	2024-04-11